

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos VIII. — Izdan in razposlan 11. dne januarja 1918.

Vsebina: Št. 15. Zakon o varstvu vojnih beguncev.

15.

Zakon z dne 31. decembra 1917. l.

o varstvu vojnih beguncev.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora zaukazujem tako:

§ 1.

Osebe, ki zapusté svoje stalno bivališče, bodisi zaradi oblastvene odredbe, bodisi prostovoljno zaradi pretečih neposrednjih vojnih nevarnosti, ali se ne morejo vrniti vanje (vojni begunci) in ne morejo iz svojega dohodka plačevati svojega potrebnega preživljanja in preživljanja svojih v skupnem gospodarstvu živečih rodbinskih udov (neimoviti), imajo — ne kraté končoveljavne uravnave zaračuna teh vojnih izdatkov — pravico zahtevati državno skrb za begunce.

Zahteva beguncev se konča, ko nehajo pogoji, in sicer, ako se dovoli obči povratek beguncev v njihovo stalno bivališče, šestdeset dni po povratku ali s pretekom roka, določenega za povratek in pravilno razglašena, ki mora znašati najmanj trideset dni.

Vojni begunci tujega državljanstva se morejo enačiti vojnim beguncem avstrijskega državljanstva po pogojih, ki jih določi minister za notranje stvari.

§ 2.

Neimoviti vojni begunci, ki morajo zapustiti svoje stanovališče šele potem, ko se dene ta zakon v moč, in zahtevajo državno skrb za begunce, se morajo za sedaj napotiti v kraje namembe, ki jih določi oblastvo.

Izbiraje kraje namembe se je ozirati na narodnost, vero in to, od kod je kdo, ter na želje vojnih beguncev in tudi na to, ali so dotični kraji sposobni za vzprejem.

Ako begunci, ki so že v državni oskrbi, menjajo svoje bivališče, se sme odkloniti državna skrb v novo izbranem bivališču le, ako so dani nujni razlogi.

§ 3.

Večji prevozi neimovitih vojnih beguncev se morejo, da se začasno vzprejmejo in primerno razdelijo, nastaniti v zbiralnih in razdeljevalnih postajah, ki jih vodijo civilna oblastva, in dobivajo tam sê strani oblastva brezplačno stanišče in hrano. Toda kakor hitro mogoče, zlasti na prošnjo posameznih beguncev in, kolikor se dá, oziraje se na njihove želje, jih je porazdeliti, oziroma prideliti občinam, ki pridejo v zmislu § 2 v poštev za kraje namembe.

§ 4.

Obstoječe zbiralne naselbine za vojne begunce je urediti ustrezno zahtevam higijene in

nravnosti in omogočujê skupinsko bivanje po rodbinah.

Vojne begunce je razdeliti po narodnosti, veri in po tem, od kod so; pri tem se jim v zmislu § 2 varuje pravica, da si vsakêas izberejo bivališêe izven zbiralnih naselbin.

V zbiralnih naselbinah je nastavljeni za organe, ki neposrednje občujejo z begunci, vstevši dušne pastirje, zdravnike in učitelje, praviloma le take osebe, ki znajo jezik beguncev in poznajo njihove deželne razmere, šege in obiêaje.

Stanovnikom zbiralnih naselbin je dovoliti sodelovanje v upravi po zaupnikih, ki jih volijo begunci, naslanjaje se na uredbe občinske organizacije. Tudi je primerno skrbeti, da se zadovolje verske in kulturne potrebšêine v materinskem jeziku v zbiralnih naselbinah nastanjenih vojnih beguncev, ter za interese posebnega varstva potrebnih oseb (hiralcev, otrok in dr.) in za pravne prilike dela.

§ 5.

Že obstojeêe oskrbne uredbe za vojne begunce, ki bivajo v zbiralnih naselbinah ali v posameznih obêinah, na primer uredbe za kulturne in uêne potrebšêine, za strežbo bolnikov, za potrebno obleko itd. je ohraniti v moêi, kolikor je potrebi primerno, in jih dalje izpopolnjevati.

Skrbeti je tudi za to, da se nudijo vojnim beguncem primerne možnosti dela za primerno plaêilo in da se jim izroêe za nastop dela morda potrebne uradne listine.

§ 6.

Neimovitim vojnim beguncem gre, kolikor niso v naturalni oskrbi, od 21. dne julija 1917. l. naprej, ako se pa zglesi kdo na novo pozneje nego tri mesece po razglasitvi tega zakona, od dne te zglasitve, priplaêilo 2 K v gotovini na osebo in dan. Osebam, ki so zaradi veêje starosti ali zaradi hib nesposobne za pridobitek in so ali same ali nimajo opore na nobenem svojcu, živeêem z njimi v skupnem gospodarstvu, gre za dobo pridobitne nesposobnosti dvojni gornji znesek.

Postranski dohodek takih vojnih beguncev ali z njimi v skupnem gospodarstvu živeêih rodbinskih udov krati prejemek priplaêila v gotovini le tedaj, ako traja dalje êasa in presêga znesek 2 K na osebo in dan.

Ako presega oznamenjeno izmero, je skrajšati priplaêilo v gotovini za polovico te razlike, ustavititi pa ga docela tedaj, ako doseže razlika dvojni znesek tega priplaêila.

Razen tega je ustavititi priplaêilo v gotovini tedaj, ako se prevzame upraviêeni prejemnik v naturalno oskrbo.

Doklade za ranjenost, doklade za hrabrostne svetinje, vojaške preskrbnine gažistov brez êinovnega razreda in oseb moštva ter njihovih zaostalih, kaki milostni preskrbninski užitki imenovanih oseb, pristojbine rodbin êastniških aspirantov in aspirantov vojaških uradnikov, rodbin gažistov brez êinovnega razreda ter podêastnikov aktivnega staleža, prispevki za preživljanje po zakonu z dne 27. julija 1917. l. (drž. zak. št. 313) in po prej obstojeêih zadevnih predpisih ter državne podpore, ki se dovoljujejo na podstavi cesarskega ukaza z dne 12. junija 1915. l. (drž. zak. št. 161), ne povzročijo niti prikratbe priplaêil v gotovini, niti ne pridejo v poštevek pri naturalni oskrbi.

§ 7.

Vlada je pooblašêena povišati priplaêilo v gotovini draginjskim razmeram ustrezno.

Prejeta priplaêila se ne vraêajo, razen po zvijaênosti dobljenih prejemkov.

§ 8.

Neimoviti vojni begunci imajo pravico zahtevati brezplaêno prevažanje zase in za svoje premičnine ter hrano na potovanju do odkazanega jim kraja namembe, oziroma tudi kadar se prevažajo nazaj iz njega.

Na potovanju se mora sê strani oblastva skrbeti tudi za prevoz in krmljenje živine, ki jo imajo morda seboj.

§ 9.

Tistim neimovitim osebam, ki so morale svojêas zaradi oblastvene odredbe (evakuacije) zapustiti svoje bivališêe in, ker so ostale v taêasnem ali sedanjem vojnem ozemlju, niso postale deležne državne podpore za evakuirance, oziroma begunce, ali so izgubile državno begunsko podporo, ker se je njihovo bivališêe pozneje izloêilo iz ozemlja za nastanitev beguncev, je dodatno nakazati — ako znaša doba, v kateri niso uživale podpore, veê

ne go tri mesece — na primerno utemeljeno prošnjo prispevek k oskrbnim stroškom 1 K na dan do skupnega zneska k večjemu 500 K za osebo.

To dodatno plačilo se mora zahtevati v teku treh mesecev po razglasitvi tega zakona.

§ 10.

Občine so dolžne sodelovati v izvrševanju tega zakona.

Da se pripravi stanišče in hrana za vojne begunce, morejo politična oblastva v lastnem področju ukreniti odredbe v izmeri, navedeni v §§ 21 in 22 zakona z dne 26. decembra 1912. l. (drž. zak. št. 236) o vojnih dajatvah in opravah.

O dolžnostih ali odškodninah, kolikor se ne poravnajo z lepa, in o pritožbah odločajo politična oblastva, na zadnji stopnji ministrstvo za notranje stvari.

Prizivi nimajo odložive moči. Odškodnine obremenjajo državni zaklad — ne kraté končno-veljavne uravnave zaračuna teh vojnih izdatkov.

§ 11.

Ta zakon dobi moč z dnem razglasitve. Hkratu izgubi moč cesarski ukaz z dne 14. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 213).

Za izvrševanje tega zakona so poklicana na prvi stopnji politična oblastva ali mesta, ki jih določi ministrstvo za notranje stvari; odločbe druge stopnje so končno-veljavne razen v primerih § 10.

§ 12.

Izvršiti ga je poverjeno Mojemu ministru za notranje stvari.

V Laksenburgu, 31. dne decembra 1917. l.

Karol s. r.

Seidler s. r.

Toggenburg s. r.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru,

izhaja v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24, tudi v letu 1918. v nemškem, češkem, italijanskem, hrvaškem, poljskem, rumunskem, maloruskem in slovenskem jeziku.

Naročnina za celi letnik 1918 državnega zakonika v vsaki teh osmerih izdaj znaša za en izvod — bodisi, da se hodi ponj ali da se ta izvod pošilja poštine prosto — 10 K.

Naročevali je treba v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24, kjer se dobivajo tudi posamezni letniki in posamezni kosi državnega zakonika.

Ker se državni zakonik naročnikom oddaja, oziroma pošilja le, če se je plačala letna naročnina zanj, je ob enem z naročbo plačati tudi zanj pripadajoči znesek; da se more hitro in brez priložb vročevati po c. kr. pošti, je poleg natančnega naslova stanovanja povedati tudi dotični poštni dostavni okraj.

Posamezni letniki nemške izdaje se dobivajo:

Letnik 1849. za .	5 K 04 h	Letnik 1867. za .	4 K 80 h	Letnik 1885. za .	4 K 32 h	Letnik 1903. za .	10 K 80 h
" 1850. " .	12 " 60	" 1868. " .	4 " 80	" 1886. " .	5 " 52	" 1904. " .	6 " —
" 1851. " .	3 " 12	" 1869. " .	7 " 20	" 1887. " .	6 " —	" 1905. " .	7 " 20
" 1852. " .	6 " 24	" 1870. " .	3 " 36	" 1888. " .	10 " 08	" 1906. " .	14 " 40
" 1853. " .	7 " 56	" 1871. " .	4 " 80	" 1889. " .	7 " 20	" 1907. " .	15 " 60
" 1854. " .	10 " 08	" 1872. " .	7 " 68	" 1890. " .	6 " 48	" 1908. " .	10 " 80
" 1855. " .	5 " 64	" 1873. " .	7 " 92	" 1891. " .	7 " 20	" 1909. " .	10 " 20
" 1856. " .	5 " 88	" 1874. " .	5 " 52	" 1892. " .	12 " —	" 1910. " .	10 " 08
" 1857. " .	6 " 84	" 1875. " .	4 " 80	" 1893. " .	7 " 20	" 1911. " .	8 " 40
" 1858. " .	5 " 76	" 1876. " .	3 " 60	" 1894. " .	7 " 20	" 1912. " .	15 " —
" 1859. " .	4 " 80	" 1877. " .	2 " 40	" 1895. " .	8 " 40	" 1913. " .	11 " 40
" 1860. " .	4 " 08	" 1878. " .	5 " 52	" 1896. " .	8 " 40	" 1914. " .	18 " —
" 1861. " .	3 " 60	" 1879. " .	5 " 52	" 1897. " .	18 " —	" 1915. " .	14 " 04
" 1862. " .	3 " 36	" 1880. " .	5 " 28	" 1898. " .	7 " 20	" 1916. " .	15 " 24
" 1863. " .	3 " 36	" 1881. " .	5 " 28	" 1899. " .	12 " —	" 1917. " .	18 " 30
" 1864. " .	3 " 36	" 1882. " .	7 " 20	" 1900. " .	8 " 40		
" 1865. " .	4 " 80	" 1883. " .	6 " —	" 1901. " .	7 " 20		
" 1866. " .	5 " 28	" 1884. " .	6 " —	" 1902. " .	9 " —		

Posamezni letniki v drugih sedmerih jezikih počeni z l. 1870. se dobivajo po istih cenah kakor nemška izdaja.

Ako se naroči vsaj 10, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika naenkrat, se dovoli 20% popusta, ako se naroči vsaj 25, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika naenkrat, 25% popusta, in ako se naroči vsaj 35, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika naenkrat, 30% popusta.

NB. Tisti kosi državnega zakonika nemške izdaje, ki naročniku sploh niso došli ali pa so mu došli nedostatni, naj se reklamirajo najdalje v štirih tednih potem, ko so izšli, kosi nenemških izdaj pa najdalje v šestih tednih po izdaji kazal in naslovnega lista k posameznim izdajam naravnost v c. kr. dvorni in državni tiskarni na Dunaju, III. okraj, Rennweg št. 16.

Kadar poteče ta rok, se bodo kosi državnega zakonika izročevali brez izjeme le proti plačilu prodajne cene ($\frac{1}{4}$ pole = 2 strani po 4 h).

Ker so v nemški izdaji vsi letniki od l. 1849. naprej in v izdajah ostalih sedmerih jezikov vsi letniki od leta 1870. naprej povsem popolnjeni, se dobiva ne le vsak posamezni letnik za zgoraj omenjeno prodajno ceno, ampak tudi vsak posamezni kos vseh teh letnikov za prodajno ceno ($\frac{1}{4}$ pole = 2 strani po 4 h) iz zaloge c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24; s tem je vsakemu moči dopolniti nedostatne (pomanjkljive) letnike ter si liste urediti po tvarinah.